

VERKKO-OPETUKSEN OHJAUKSEN JA MITOITUKSEN PERIAATTEITA

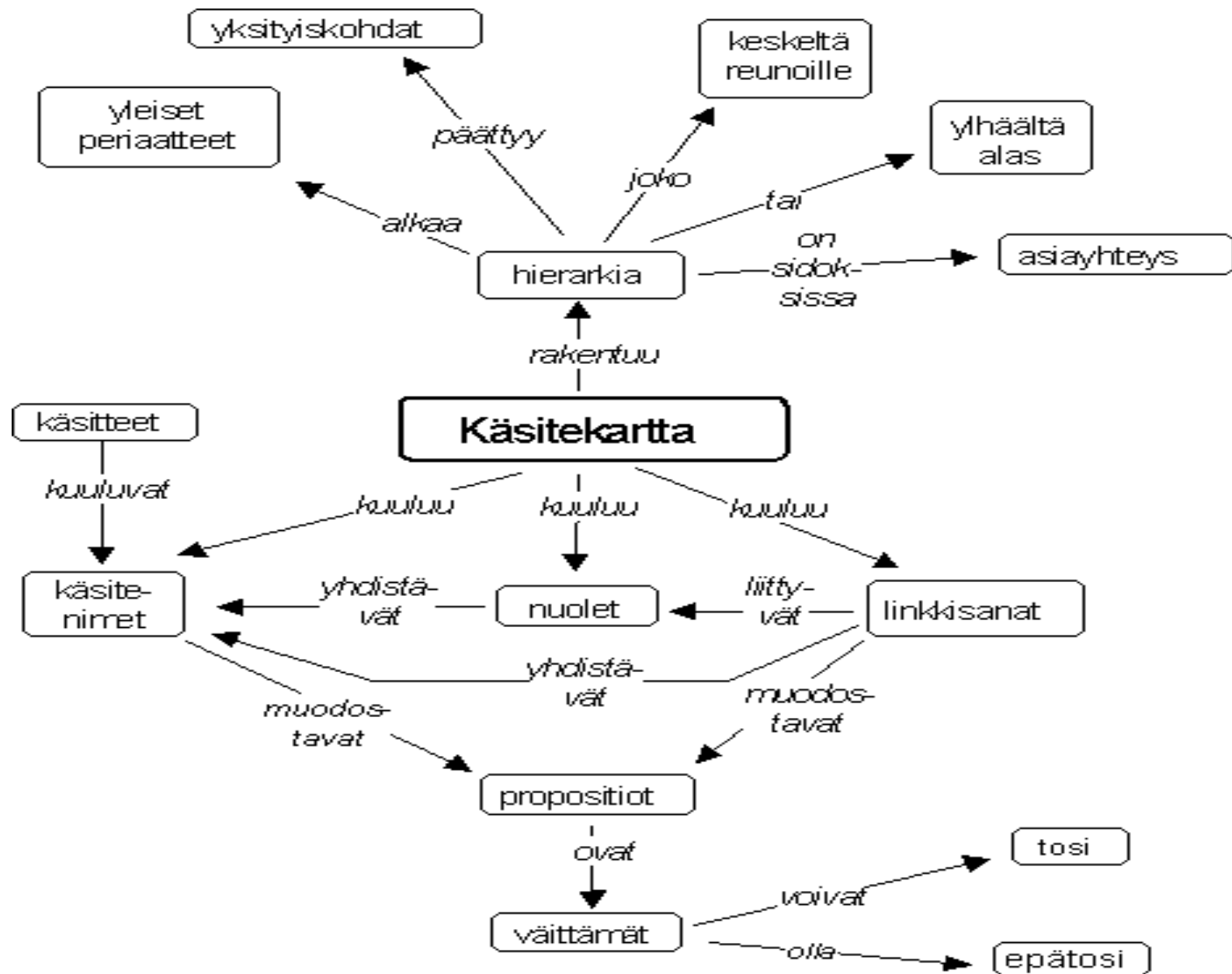
21.08.2008

klo 12.15-13.45

Säde Pirttimäki
Suunnittelija, Oppimiskeskus
[sade.pirttimaki\(at\)uku.fi](mailto:sade.pirttimaki(at)uku.fi)

Tiedosta omat aikaisemmat käsitykset verkko-ohjauksesta

- Piirrä itsellesi käsitekartta siitä, mitä asioita sinun mielestäsi opiskelijan oppimisen **ohjaamiseen** verkossa liittyy.

Verkko-opetuksen ohjauksen ja mitoituksen periaatteita

Tavoitteena, että tämän luennon jälkeen

- Osaat kertoa, mitä opiskelijan oppimisen ohjauksella tarkoitetaan
- Osaat arvioida, millaista ohjausta tarvitaan opiskelijan oppimisprosessin eri vaiheissa:
 - ✓ mitkä ovat ohjaajan roolit
 - ✓ mitkä asiat painottuvat kussakin vaiheessa
- Osaat suunnitella kuka / ketkä voisivat ohjata opiskelijaa oppimisprosessin eri vaiheissa
- Sinulla on kuva siitä, millaisia työkaluja ohjaajalla on käytössä
- Osaat suunnitella verkko-opetuksen/ -ohjauksen mitoituksen periaatteita noudattaen

Mitä ohjauksella tarkoitetaan?

= keinoja, joilla ohjaaja vaikuttaa opiskelijaan. Tavoitteena on opiskelijan oppimisen edistäminen

(Koli & Silander 2002, Silander 2006, Koli 2008)

= oppimisen syventämisen tukemista vaikuttamalla opiskelijan ajatuksissa tapahtuvaan muutokseen

(ks. Koli 2008, Nurmela & Suominen 2007, Ojanen 2000)

Keskiössä oppiminen ja sen tukeminen. Tärkein tehtävä – oppijan älyllinen haastaminen, **johdatettava oppijaa ajattelemaan itse** ja tukea kohti itseohjautuvuutta.

Opettajan/ ohjaajan oma ymmärrys oppimisesta ja opettajan arvot konkretisoituvat käytännössä opetuksessa ja ohjauksessa. Mitä näkyy?

Ohjaajan roolin muutos

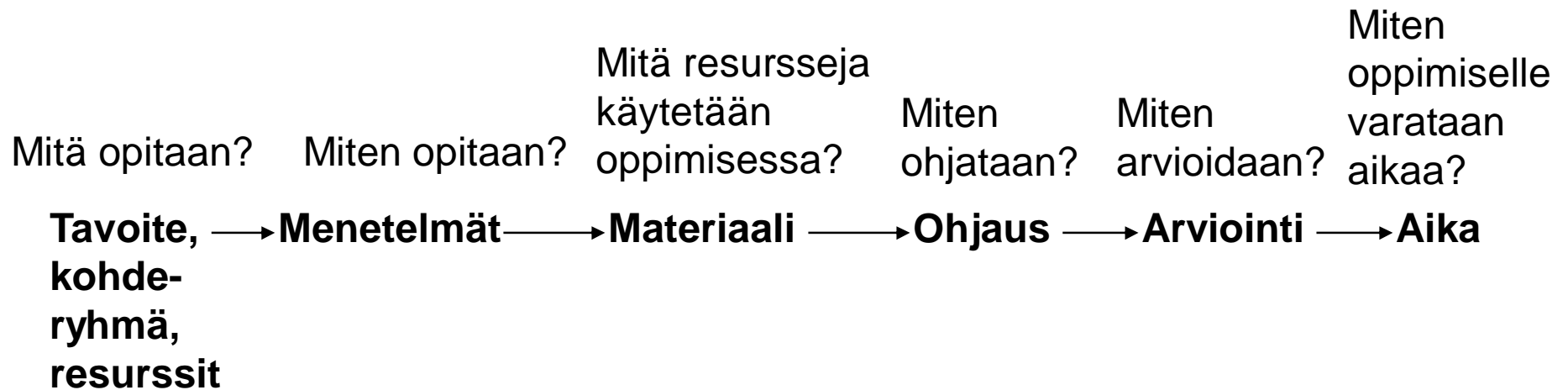
**Tuutori/
Ohjaaja**

aktiivinen

reaktiivinen

Ohjauksen suunnittelun lähtökohdat

VERKKO-OHJAAJAN MONET ROOLIT

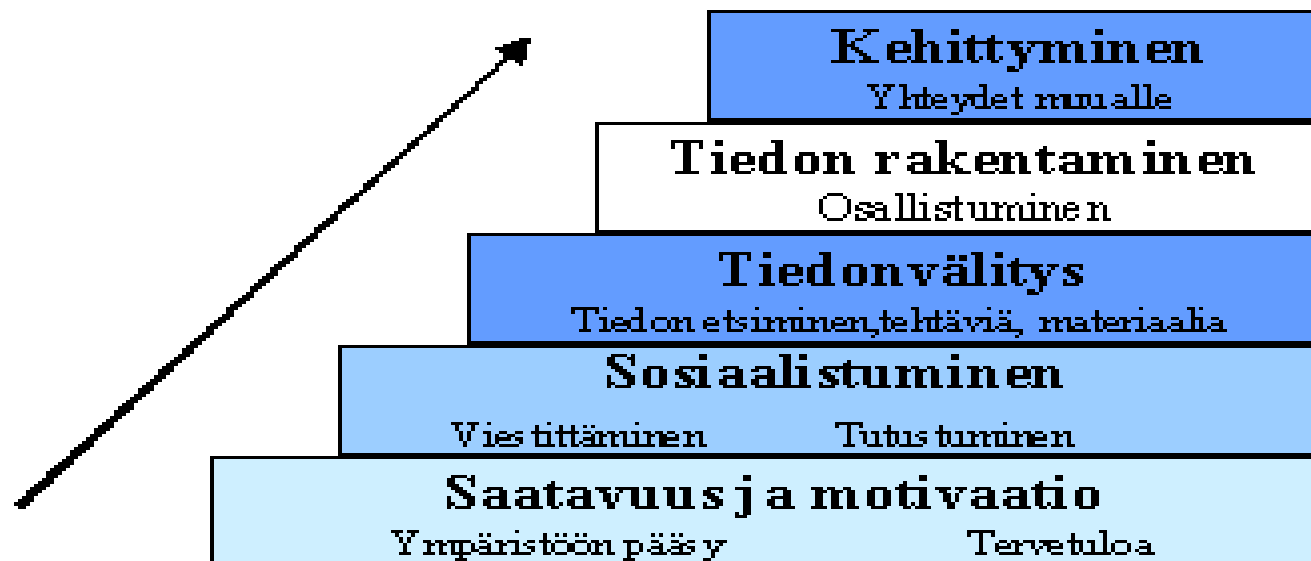
Lähde: Matikainen 2004

Pareittain muistellaan

1. Esittäytykää pareittain.
2. Muistele onnistunutta verkko-ohjaus tilannetta ohjaajana/ opiskelijana:
 - mitä tapahtui?
 - mitä ajattelit, miltä tuntui?
 - miten oma osaaminen liittyi onnistumiseen?

Ohjaus oppimisprosessin eri vaiheissa

Verkossa oppimisen malli

(Salmon, G. (2001). E-Moderating. The Key to Teaching and Learning Online. Kogan Page.)

I vaihe: Verkkoympäristöön sisäänpääsy ja opiskelun motivointi

Ohjaajan teknologinen ja motivaattorin rooli korostuu:

- Varmista opiskelijoiden esteetön pääsy verkko-opiskeluympäristöön - tekniset ongelmat ovat vahvimmin esillä tässä vaiheessa
 - ✓ teknisten asioiden testaus
 - ✓ hyvä ohjeistus ympäristöön pääsystä ja etenemisestä
 - ✓ seuraa kirjautumisia
- Ohjaaja oppimisprosessin käynnistäjänä
 - ✓ varaa aikaa ympäristöön tutustumiseen ja opetteluun (ks. mitoituskehikko) – voi olla yksi oppimistehtävä
 - ✓ ohjaa kuinka luetaan ja lähetetään viestejä ja tehtäviä
 - ✓ ohjaa / laadi ohjeistus miten etenen verkkokurssilla
 - ✓ huomioi opiskelijat yksilöllisten ongelmien ja tarpeiden mukaan (tärkeä tunnistaa osallistujien tekniset välineet, osaaminen ja verkko-opiskelukokemus etukäteen => ennakkotehtävä tai kohderyhmäanalyysi muulla keinoin)

Lähteet: Salmon 2001, Bonk 2003, Matikainen 2004, Nurmela & Suominen 2007

I vaihe: Verkkoympäristöön sisäänpääsy ja opiskelun motivointi (jatkoa)

- ✓ luo ohjaavaa materiaalia ja esitele opintojakson tavoitteet ja oppimisprosessin eri vaiheet (opetus, tehtävät, ohjaus, arviointi) ja aikataulu
 - ✓ oppimisprosessin läpinäkyväksi tekeminen on ohjausta!
 - ✓ esitele kurssin yleiset pelisäännöt ja keskustelun etikettisäännöt
 - ✓ luo arviointikriteerit (mahdollisesti opiskelijoiden kanssa) -> opiskelijoiden tietoon
-
- Luo motivaatio verkko-opiskeluun
 - ✓ Kannusta ja motivoi opiskelijat käyttämään verkkoa - osoita, että verkossa toimiminen on tärkeää – sido verkossa oppiminen autenttisiin oppimistilanteisiin
 - ✓ Tuo esille koulutuksen tavoitteet ja toimintatavat + opiskelija itselle omat tavoitteet
 - ✓ toivota opiskelijat henkilökohtaisesti tervetulleeksi ympäristöön ja rohkaise osallistumaan – tarvittaessa tukea sähköpostitse tai puhelimitse

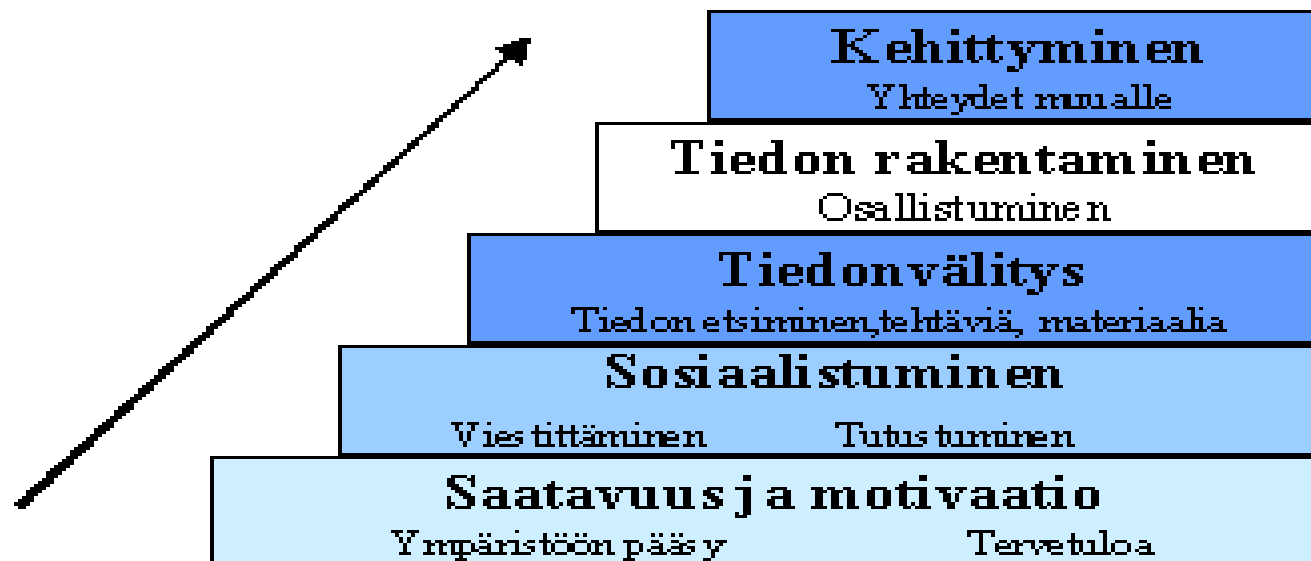
I vaihe: Ympäristöön pääsy ja motivointi (jatkoa)

- vaihe on yleensä ohi kun osallistuja on lähettänyt ensimmäisen viestinsä –hyödynnä samoja tekniikoita kuin ryhmien työskentelyn avaamisessa yleensäkin
- tärkeää olisi saada onnistumisen elämyksiä heti alkuvaiheessa

Lähteet: Nurmela & Suominen 2007, Salmon 2000, Bonk 2003, Matikainen 2004

Ohjaus oppimisprosessin eri vaiheissa

Verkossa oppimisen malli

(Salmon, G. (2000). E-Moderating. The Key to Teaching and Learning Online. Kogan Page.)

II vaihe: Viestittäminen ja tutustuminen

= ryhmäydytään ja sitoudutaan sosiaaliseen toimintaan toisten kanssa teknologian välittämänä

Ohjaajana ohjaus painottuu sosiaalis-viestinnällisiin tehtäviin:

- ✓ Luo ystävällinen, sosiaalinen oppimisympäristö, jossa tuetaan toinen toisia
- ✓ lämmittely käynnistyy pienillä ja helpoilla keskustelunaiheilla, joissa ryhmän jäsenet samalla tutustuvat toisiinsa
- ✓ seuraa keskustelua
- ✓ anna säännöllistä palautetta toiminnasta

■ Sosiaalisen vastuun edistäminen ryhmän kesken

- ✓ muodosta ryhmät/ ohjaa niiden muodostumisessa
- ✓ luo positiivista riippuvuutta tekemällä tehtäviä, joiden suorittaminen edellyttää ryhmää
- ✓ kannusta tiedon jakamiseen, rohkaise osallistumaan keskusteluun
- ✓ huomioi myös vapaat foorumit, opiskelijaprofiilit, kuvat

Vaihe ohi kun osallistujat alkavat jakaa henkilökohtaisia asioita verkossa

Lähteet: Nurmela & Suominen 2007, Salmon 2000, Bonk 2003, Matikainen 2004

Ryhmäytyminen vaatii tukea

- Yhteistoiminnallisuus ja aktiivisuus eivät kuitenkaan synny itsestään, vaan ryhmän toimintaa on erityisesti opintojakson alussa **ohjattava ja kannustettava**. Tärkeää on myös, että opettaja ja ryhmä **yhdessä** keskustelevat ja **sopivat** opintojaksolla käytettävistä **menettelytavoista** ja noudatettavista **aikatauluista**. Mahdolliset korvaavat suoritukset on suunniteltava etukäteen ja kuten kaiken opetuksen toteutuksessa arviointiperusteiden pitää olla **alusta saakka** ymmärrettäviä ja selviä.

VOA-opiskelija 2005

Verkko-ohjauksen vaativin paikka on opintojakson/ kurssin alku

- ⇒ innostuvatko, lähtevätkö opiskelijat mukaan vuorovaikutukselliseen toimintaan
- ⇒ yleensä panostus tuottaa tuosta, mutta ei aina, joskus yhteisöllinen prosessi ei lähde käyntiin

Tee ohjaajana itsesi näkyväksi

- kerro, miten, milloin, mitä aiot ohjata - henkilökoht vai ryhmäpalaute, ma ja to, mitkä tehtävät jne..
- perustele toimintatapasasi
- ohjaa etenkin alussa riittävän usein
- anna kannustavaa palautetta pienistäkin osallistumisyrityksistä
- laita sivustolle havainnollistavia esimerkkejä (keskusteluketjuista, toivottavasta ja/tai ei –toivottavasta viestintätyylistä jne.)
- löysää ohjausotetta työskentelyn edetessä
- muistuta tehtävistä ja aikataulusta

Tee opiskelijat näkyviksi

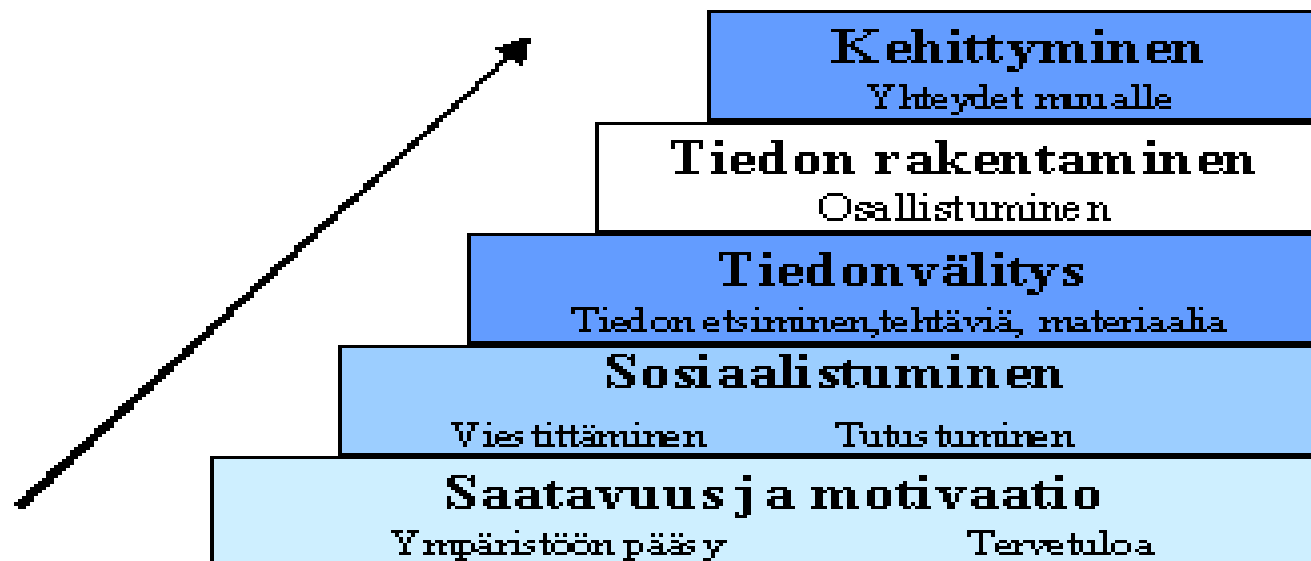
- Ohjaa opiskelijat kirjoittamaan viestejä
 - ✓ otsikko on jo viesti – viestin sisällä voi käyttää väliotsikkoja
 - ✓ vähemmän on enemmän eli viestien pituutta kannattaa säädellä
 - ✓ Ole lyhyt ja ytimekäs
 - ✓ kysymykset ohjaavat omaa ja toisten oppimista
 - ✓ ajatukset saavat olla keskeneräisiä!!
 - ✓ yhteistä ideointia, tiedonrakentelua jne. edistää, kun oman viestin liittää selkeästi aiemmin esitettyihin

Moodleen voi laittaa valokuvat - valokuvia voi ottaa myös ryhmistä...

Ohjaus oppimisprosessin eri vaiheissa

Verkossa oppimisen malli

(Salmon, G. (2000). E-Moderating. The Key to Teaching and Learning Online. Kogan Page.)

III vaihe: Tiedon etsiminen, tehtäviä, materiaaleja

Ohjaajalla painottuvat oppimisen ohjaus ja organisointitehtävät:

- ✓ opasta suuren informaatiotulvan kanssa selviämiseen, tärkeimpien materiaalien löytämisessä – omat oppimisen tavoitteet ohjaamassa –muutoin laajaan informaatioon eksyy helposti
- ✓ tue tiedonhaun ja -hallinnan strategioissa
- ✓ tarkista että kurssin informaation määrä on sopivassa suhteessa käytettävään aikamäärään
 - ✓ Ks. Mitoituskehikko: tiedon rakentaminen
http://www.uku.fi/opk/hankkeet/mitoituskehikko_2006.doc
 - ✓ Karjalainen ym. 2003. Anna aikaa ajatella:
<http://www oulu.fi/w5w/tyokalut/MITOI305.pdf>

Lähteet: Nurmela & Suominen 2007, Salmon 2000, Bonk 2003, Matikainen 2004

III vaihe: Tiedon etsiminen, tehtäviä, materiaaleja (jatkoa)

- ✓ tarjoa sisältöä, materiaalia sopivina annoksina prosessin edetessä ja opiskelijan osaamisen mukaan – esim. ydinainesmateriaali, täydentävä materiaali, erityistietämys
- ✓ tee ohjaavaa materiaalia
- ✓ Stimuloi tiedon jakamista erilaisin tehtävin
 - ✓ Materiaalin referointia, klassikon ajatusten tiivistäminen, yhteenvedot jne.
- ✓ varmista, että keskustelun avulla löydetään vastauksia tai keskustelua käydään ongelmallisten aiheiden hahmottamiseen – rohkaise keskusteluun, rajaa aiheita

Ohjaava oppimateriaali

= ohjaus oppimateriaaliin sisäänrakennettu

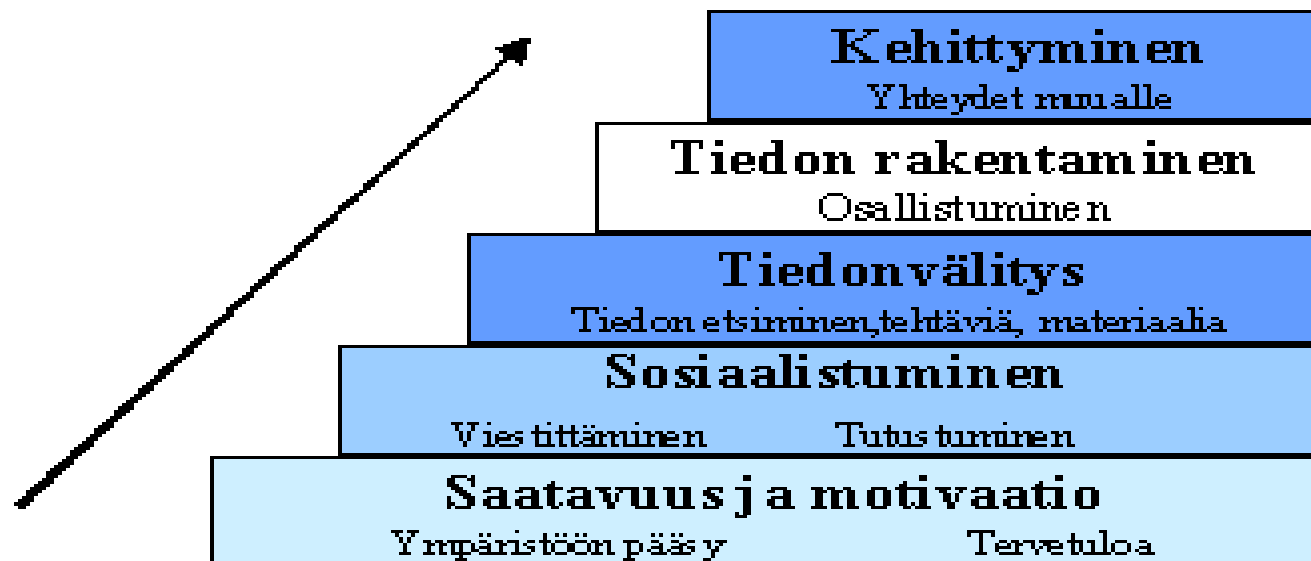
- oppimateriaali on koottu siten, että opiskelija voi opiskella vähemmällä opettajan avustuksella kuin tavallisesti, itseohjautuvuutta tukeva materiaali
- oppimateriaali sisältää toimintoja joita opettaja tekee kontaktiopetuksessa
 - ✓ selkeästi määritellyt tavoitteet + ohjaa opiskelijaa asettamaan omia tavoitteita
 - ✓ ohjeet siitä kuinka materiaalia opiskellaan, yksin/ ryhmässä?
 - ✓ selittämistä, kysymyksiä, arvion opiskelijan opiskeluajasta - ajankäyttösuositukset
 - ✓ runsaasti esimerkkejä ja viittauksia opiskelijan kokemuksiin
 - ✓ opiskelutaitoihin liittyvää ohjausta
 - ✓ oppimistehtäviä jotka saavat oppijat käyttämään materiaalia

Ohjaava oppimateriaali (jatkoa)

- ✓ oppimateriaali ohjaa keskeisiin asioihin (rakenne, visuaalisuus, otsikot, tiivistelmät, kuvat jne.)
- ✓ koostuu lyhyistä asiakokonaisuuksista
- ✓ saattaa olla useita teitä ”ulos” – rakennettu opiskelijoiden tarpeiden pohjalta
- ✓ ohjeet mistä saa lisääpua, miten ohjaus järjestetty
- ✓ perustuu pääosaltaan opiskelijan itsearviointiin
- ✓ sisältää johdattelua lisämateriaaleihin ja muihin oppimisresursseihin
- ✓ mihin palautetaan, miten arvioidaan

Ohjaus oppimisprosessin eri vaiheissa

Verkossa oppimisen malli

(Salmon, G. (2000). E-Moderating. The Key to Teaching and Learning Online. Kogan Page.)

IV vaihe: Osallistuminen tiedon rakentamiseen

- Opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus avoimempaa - vastuu prosessin etenemisestä siirtyy entistä enemmän opiskelijoille
- keskustelu liikkuu itse asiassa, ideoidaan ja kommentoidaan, reflektoidaan omia käsityksiä ja kokemuksia esim. oppimistehtävien kautta

Ohjaajan tehtävänä oppimisen johtaminen ja organisointi:

- tue ja ylläpidä aktiivista keskustelua,
- (tee tai) ohjeista opiskelijoita tekemään yhteenvetoja keskusteluista,
- voit tehdä viittauksia osallistujien kommentteista materiaaleihin, käsitteisiin ja teorioihin, tue ideoiden jatkokehittelyä
- seuraa keskustelua: voit nostaa uusia ja vaihtoehtoisia näkökulmia keskusteluun, korjaa keskustelun suuntaa tarvittaessa, tuo esimerkkejä
- anna säännöllistä palautetta toiminnasta / tehtävistä

Lähteet: Nurmela & Suominen 2007, Salmon 2000, Bonk 2003, Matikainen 2004

Kun annat ohjausta/ palautetta

- Käytä malliksi sellaista kommunikointityyliä, jota toivot opiskelijoiltasi - malliviestit tai –vastaukset
- Käytä ohjauksessa kysymystekniikoita *), auttaa opiskelijaa itse ajattelemaan ja työstämään eteenpäin
- Tuo hyvät puolet selkeästi esille
- Kerro, mitä tulee korjata, täydentää tai tehdä toisin
- anna tarkat ohjeet, mitä opiskelijan tulee tehdä ja mihin mennessä
- Opiskelijat odottavat ohjaustilanteissa opettajalta
 - ✓ reipasta
 - ✓ jämäkkää
 - ✓ konkreettista
 - ✓ yksityiskohtaista
 - ✓ kriittistä otetta

Nopea palaute pitää opiskelumotivaatiota yllä!

*) Ohjaaminen kysymysten avulla

- Voit hyödyntää palautetta antaessasi esimerkiksi seuraavia dialogia edistäviä kysymyksiä:
 - ✓ Mitä ajattelet ...?
 - ✓ Mihin perustuu ...?
 - ✓ Mitä siitä seuraa ...?
 - ✓ Mistä johtuu ...?
 - ✓ Mitä merkitystä ...?
 - ✓ Mitä sitten, jos ...?
 - ✓ Miten aioit toimia tai tehdä ...?
 - ✓ Mihin tämä asia liittyy ...?
 - ✓ Miten sinun mielestäsi ...?
 - ✓ Miltä sinusta tuntuu ...?

Lähde:Aarnio, H. & Enqvist, J. 2001: Dialoginen oppiminen

Ohjaajan työkalut; kysy, anna palautetta, neuvo ja tue

- Kysy
 - ✓ oppimisen etenemisestä
 - ✓ perusteluja valinnoille ja toimintatavoille
 - ✓ mitä ongelmia mahdollisesti tullut esiin
- Anna palautetta
 - ✓ rakenna rakentava palaute osaksi koko oppimisprosessia
 - ✓ palaute kohdistuttava asiaan joka on muutettavissa – ei persoonallisuuteen
 - ✓ palaute mahdollisimman pian tapahtumahetken jälkeen
 - ✓ palaute tulisi kohdistua sekä prosessiin (miten oppiminen edennyt, mitä oivaltanut, missä kehittynyt) että tuloksiin
 - ✓ palautetta on hyvä antaa koko prosessin aikana
 - ✓ suhteuta oppijan lähtötasoon ja tavoitteisiin
 - ✓ aloita jollain myönteisellä asialla: ”sä tiedät tästä asiasta paljon... kiinnittäisin huomiota kuitenkin...”(”plus-miinus menetelmä”) ja päätä myönteiseen

Lähde: Suomela & Nurminen 2007

Ohjaajan työkalut (jatkoa)

- Neuvo
 - ✓ auta hahmottamaan olennaiset asiat antamalla toimintaohjeita ja selityksiä sekä tarkastelemaan asioita eri näkökulmista
- Tue
 - ✓ kuuntele
 - ✓ kannusta
 - ✓ monipuoliseen vuorovaikutukseen
 - ✓ väittelyyn ja haastamiseen
 - ✓ ihmettelyyn ja "tyhmien" kysymysten tekemiseen
 - ✓ omien kokemusten kertomiseen
 - ✓ ajatteluun ja sen ulkoistamiseen

Ohjausvinkkejä

1. Tue

”Kysymyksesi on tärkeä”

2. Kysy ja kyseenalaista

”Voitko perustella näkemyksesi?”

3. Neuvo

”Eikös X kirjoittanutkin tästä ongelmasta”

4. Mallinna

”Ratkaisisin itse samanlaisen ongelman näin: Ottaisin x:n ja lisäisin siihen y:n.”

5. Ohjaa prosessia

”Voisitko tehdä yhteenvedon, mitä tästä on sanottu.”, ”Anna lisäperusteita argumentointisi tueksi.” Pyydä aloittamaan keskustelu.

6. Auta tutkimaan ja tarjoa teoriaa

”Voisit kirjoittaa x:lle saadaksesi lisätietoa.”,

”Ehkä x:n verkkosivuilta löytyisi lisää aineksia.”

7. Auta refleктоimaan

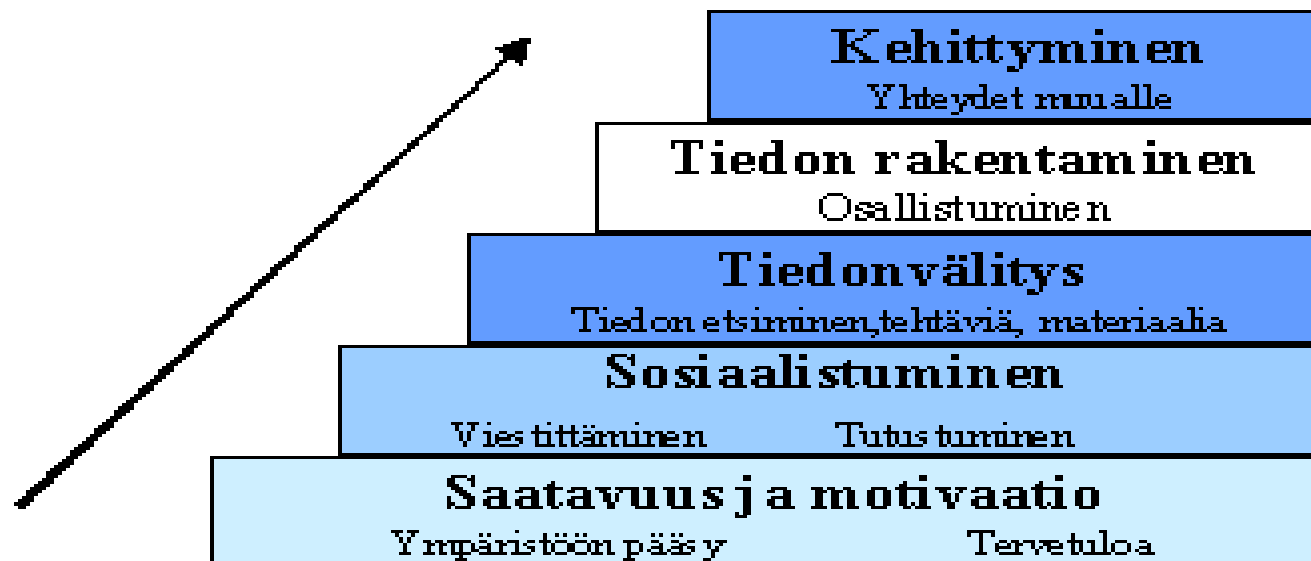
”Miten tämä vaikuttaa sinun oppimisenäkemykseesi/työhösi/tehtävääsi?”

8. Tue dialogin syntymistä

”Onko kenelläkään vastakkaisia näkemyksiä? Millaisia? Esitä suoria kysymyksiä!”

Ohjaus oppimisprosessin eri vaiheissa

Verkossa oppimisen malli

(Salmon, G. (2000). E-Moderating. The Key to Teaching and Learning Online. Kogan Page.)

V vaihe: Yhteinen kehittäminen ja yhteydet muualle

- osallistujat ottavat itse vastuun omasta ja ryhmänsä toiminnasta ja oppimisesta
- osallistujat tuovat esiin omia kokemuksiaan ja tietojaan vapaasti keskusteluun, työskentely vapautuneempaa, mutta kokoavaa, kriittistä ja refleктоivaa. Verkosta tulee luonteva työskentely ympäristö. Kokeneemmat opiskelijat tukevat aloittelijoita.

Ohjaaja rooli on olla lähinnä kanssaoppija

- ✓ tarvitaan erittäin vähän ohjausta, mutta nopeampaa palautetta kysymyksiin ja kommentteihin
- ✓ ole tarvittaessa hiljaa ja tarvittaessa jätä kurssi rauhaan

Lähde: Salmon 2000, Bonk 2003, Bergen 1995, Matikainen 2004

Vertaisohjaus

- opiskelijat pääsevät yhä lähemmäksi 'alkuperäistä' tietoa ja suuntautuvat oman kiinnostuksensa mukaisesti -> lisääntynyt henkilökohtaisen ohjauksen tarve -> resurssipula ?
- vertaispalaute
 - ✓ säästää opettajan aikaa
 - ✓ opettaa arvioimaan
 - ✓ opettajan tulee tehdä kriteerit selviksi!
 - ✓ vertaisohjauksen pelisäännöt tulee olla kirjattuna – kuka, mitä, ketä, milloin, missä ohjaa
 - ✓ ohjeista opiskelijoita ohjaamaan toisiaan kysymystekniikoilla *)
- vertaisohjaajana / -tuutorina toimiminen antaa opiskelijalle mahdollisuuden testata ja syventää omaa osaamistaan

"Vertaistyöskentelyssä oli hyvää erilaisten näkemysten, ideoiden jakaminen, vertaispalaute edisti omaa oppimistani", "Opin paljon vertaisiltani. Ryhmäläisten palaute oli tärkeää ja sain paljon sellaista pohdittavaa, jota en ollut aikaisemmin tullut ajatelleeksi"

Kuka/ ketkä voisivat ohjata prosessin eri vaiheissa

- Vertainen/ vertaiset eli toinen opiskelija(t)
- Opettaja
- Asiantuntija

Opettajan/ asiantuntijan ohjaus

- Opettajan ohjaus ja palaute on haluttua ja arvokasta
 - ✓ Laita ohjaus- ja palautesuunnitelmasi näkyville - pidä siitä kiinni
 - ✓ Ryhmä ja/tai yksilöllinen ohjaus
 - ✓ Palautetta myös lähitilanteessa

Mitoittaminen on oikean aikamäärän varaamista opiskelijalle

- Aika on välttämätön edellytys ymmärtävälle oppimiselle - jonka voi tehdä vai opiskelija itse
- Aika on oppimisen laatutekijä
- Ajantarve yksilöllistä, mutta opintoja ei voi mitoittaa yksilöllisesti
- Ajantarve riippuu myös opetuksen ja ohjauksen laadusta
- Opettaja ohjaa opiskelijan oppimista ajan avulla

"Antoisaa, mutta työläämpää kuin perinteinen" - mitoituksesta

- Verkko-opiskeluun käytettävä aika ei näy lukujärjestyksessä
- Oppimisprosessin läpinäkyväksi tekeminen helpottaa verkko-opiskelun mitoitusta + kuvaa opiskelijalle oppimisprosessin eri vaiheet konkreettisenä aikana

Mitoituskehikko verkko-opintojen mitoituksen suunnittelemiseen:
http://www.komiti.fi/tiedostot/mitoituskehikko_2006.pdf

=> Ohjaajalle/ opettajille:

- tukee opetuksen suunnittelua ja havainnollistaa eri vaiheiden vaatimaa aikaa (esim. yksittäisten tehtävien vaatima aika)
- auttaa opettajaa/ ohjaaja hahmottamaan häneltä vaadittavaa aikaa
- auttaa opiskelijoiden ajankäytön ohjauksessa (konkreettiset ohjeet verkossa: "varaa tämän tehtävän työstämiseen aikaa...")

=> Opiskelijalle:

- auttaa arvioimaan opiskelun vaatimaa aikaa

Verkko-ohjaus vs lähiopetus/-ohjaus

- Verkossa huomio enemmän ohjauksen suunnitteluun, opiskelijat saavat enemmän ohjausta + palautetta kuin lähiopetuksessa.
- Ohjaustilanteet erilaisia; tiedonvälitys – oppimisprosessin käynnistäminen, ylläpito, epäselvien asioiden selvittäminen, asioiden syventäminen ja oppimisen ohjaamiseen.
- Pidetään aktiivisista ohjaajista, jotka kannustavat eteenpäin, mutta tiettyyn tasoon asti – opisk.tyytyväisyyden kanssa. Ohjaaja ei saa tehdä ja ajatella opisk puolesta vaan antaa tukea, jotta opiskelija voi omaksua aktiivisen roolin.

(Nurmela & Suominen 2007)

Tutkittua tietoa ajasta

- **Opettajilla** vaikeuksia arvioida etukäteen kurssin vaatimaa työmäärää ja suunnitella aikataulua verkko-opetuksessa
- **Opiskelijoilla** vaikeuksia arvioida kurssin työmäärää suhteessa käytettävään aikaan - aikataulut venyvät

(Nevgi & Rouvinen 2005)

=> Mitoitus avuksi

=> ajankäytön hallintaa voi harjoitella esim. ajankäytönsuunnitelmalla ja seurannalla, oppimispäiväkirjalla => tiedostavat opiskelutekniikkansa, enemmän opintopisteitä, saaneet enemmän ohjausta

Oppimisprosessin ohjausaikataulun suunnittelu

Oppimisprosessin vaihe	Aikataulu	Media	Minkä tyyppinen palaute
Ennakkotehtävä			
1. oppimistehtävä			
2. oppimistehtävä			
....			
päätösvaihe			

Ohjaajan ajankäyttö omaan hallintaan

- Verkko merkitsee usein ohjausta 24/7 -> loppuun palaminen - ennaltaehkäise se:
- Hallitse opetukseen ja opiskeluun kuluvaan aikaan:
 - ✓ Delegoi – jaa myös opiskelijoille vastuuta verkkotyöskentelystä
 - ✓ Arvosta opettamista, ohjausta ja opiskelua verkossa
 - ✓ Merkitse verkko- ohjaus ja (–opiskelu) kalenteriin ja noudata sitä
 - ✓ Hyväksy keskeneräisyys
 - ✓ Päivitä arvosi

Ohjaustoiminnan laatu näkyy

- Opettajalla:
 - ✓ Työnhallinnan tunne
 - ✓ Ohjausta ei koeta taakkana, työ palkitsevaa
 - ✓ Lisääntynyt yhteistyö ja vuorovaikutus opiskelijoiden kanssa
- Opiskelijalla:
 - ✓ Opiskelun hallinnan tunne
 - ✓ Oppiminen edistyy
 - ✓ Tunnistaa oman osaamisen
 - ✓ Opiskelee tietoisesti, tavoitteellisesti, käyttää aikaa mielekkäästi
 - ✓ Osaa hakea ohjausta ja saa ohjausta oikealta taholta kun sitä tarvitsee

Tee ohjaussuunnitelma koko kurssia varten

- ✓ Ohjaus ja palaute suunniteltava resurssilähtöisesti
- ✓ milloin ja missä asioissa opiskelijan ohjataan (alku, kurssin aikana, lopussa)
- ✓ miten opiskelijaa ohjataan verkossa
- ✓ kuka ohjaa
- ✓ millaiset ovat pelisäännöt
- ✓ oppimisprosessin läpinäkyväksi tekeminen on ohjausta!

Palaa tarkastelemaan luennon alussa piirtämäsi käsitekarttaa

- Tarkastele käsitekarttaasi. Muuttaisitko sitä jotenkin? Lisäisitkö jotain, poistaisitko jotain?
- Täydennä käsitekarttaasi.
- Muuttuiko käsitekarttasi sisältö tai muoto? (mitä opit)
- Käsitekartta tekniikka on hyvä arviointimenetelmä niin oppimisen itsearviointiin kuin opettajan tekemään arviointiin

Linkkejä ja kirjallisuutta opiskelun ohjaamisesta ja mitoituksesta

- **Online tutoring skills project.** Portaali, paljon materiaalia teemoittain haettavaksi. <http://otis.scotcit.ac.uk/>
- Pekka Ihanainen, ajatuksia verkosta oppimisessa. **Tietoverkon sielu:** <http://ihanova.fi/kirja/>
- **Haapala, A. & Pöntinen, S. (toim.) 2003.** Oppimisen ohjaus verkossa. Opetusteknologiakeskuksen selosteita n:o 4. Joensuu. http://optek.joensuu.fi/julkaisut/opiskelun_ohjaus_verkossa03.pdf
- Levänen, K. & Tervonen, S. & Suhonen, M. & Stigell, L. 2006. **Verkko-opintojen mitoituksen arviointi.** Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 11:2006. >> [PDF-dokumentti](#)
- Karjalainen, A., Alha, K. & Jutila, S. 2003. Anna aikaa ajatella. Suomalaisen yliopisto-opintojen mitoitusjärjestelmä.

Kirjallisuutta ohjauksesta

- Onnismaa, J. 2007. Ohjaus- ja neuvontatyö - Aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Helsinki.
- Alamäki, A & Luukkonen, J. 2002. eLearning. Osaamisen kehittämisen digitaaliset kenot: strategia, sisällöntuotanto, teknologia ja käyttöönotto. Edita.
- Mäkinen, Päivi. Verkkotutori, www.uta.fi/tyt/verkkotutor/
- Tait, A. Reflektions on Student Support in Open and Distance Learning. Pages 1-5 in International Review of Research in Open and Distance Learning 4(1) 2003.
- Aarnio & Enqvist 2001. Dialoginen oppiminen verkossa. Hakapaino Oy. Helsinki
- Koli, H. & Silander, P. 2002. Verkko-oppiminen - Oppimisprosessin suunnittelu ja ohjaus. Saarijärvi.
- Korhonen, V. (toim.) 2004. Verkko-opetus ja yliopistopedagogiikka. Tampere.
- Korhonen, V. (toim.) 2007. Muuttuvat oppimisympäristöt yliopistossa? Tampere.
- Lairio, M. & Penttilä, M. (toim.) 2007. Opiskelijälähtöinen ohjaus yliopistossa. Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä.
- Lindblom-Ylänne, S. & Nevgi, A. (toim.) 2004. Yliopisto- ja korkeakouluopettajan käsikirja. Vantaa. WSOY.
- Luoto, I & Leppisaari, I (toim.) 2005. Kasvamassa verkko-opettajuuteen. Selosteita ja katsauksia. Jyväskylän yliopisto, Chydenius-instituutti nro 47.
- Matikainen, J. (toim.) 2004. Oppimisen ohjaus verkossa. Helsinki.
- Mäkitalo, K. 2006. Interaction in online learning environments. How to support collaborative activities in higher education settings. Institute for Educational Research, University of Jyväskylä.

Kirjallisuutta ohjauksesta

- Koli, H. 2008. Verkko-ohjauksen käsikirja. Finn Lectura.
- Nurmela, S. & Suominen, R. 2007. Verkko-opettajaksi viikossa. Turun yliopisto. Täydennyskoulutuskeskus.
- Nevgi, A., Löfström, E. & Evälä, A. (toim.) 2005. Laadukkaasti verkossa. Yliopistollisen verkko-opetuksen ulottuvuudet. Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja. Helsingin yliopisto. Helsinki.
- Nummenmaa ym. 2005. Ohjaus yliopiston oppimisympäristöissä. Tampere.
- Onnismaa, J., Pasanen, H. & Spangar, 5. (toim.) 2004. Ohjaus ammattina ja tieteenalana 2. Ohjauksen toimintakentät. PS-kustannus. Opetus 2000. Porvoo.
- Onnismaa, J., Pasanen, H. & Spangar, 5. (toim.) 2004. Ohjaus ammattina ja tieteenalana 3. Ohjaustyön välineet. PS-kustannus. Opetus 2000. Juva.
- Ojanen 2000. Ohjauksesta oivallukseen. Saarijärven offset. Saarijärvi.
- Tynjälä 2000. Oppiminen tiedon rakentamisena – konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Tampere.
- Voutilainen & Haapaniemi 2001. Ohjaus – opiskelun voimavara. Kuopion yliopisto